

Potrzeba wychowania do informacji przestaniem krajowej konferencji naukowej nt.: *Biblioteka w świecie cyfrowym. Kultura – edukacja – wychowanie informacyjne* (Sucha Beskidzka, 17 maja 2013). Wychowanie informacyjne procesem kształcenia dojrzałych informacyjnie obywateli

Hanna Batorowska

Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Pedagogicznego
im. KEN w Krakowie

Streszczenie

Przedstawiono kolejną naukową inicjatywę Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie związaną z podejmowaniem problemów współczesnego bibliotekarstwa, lokalności bibliotek i działań na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego. Temat przewodni czwartej ze zorganizowanych w Suchoj Beskidzkiej konferencji brzmiał: *Biblioteka w świecie cyfrowym. Kultura – edukacja – wychowanie informacyjne*. Zorganizowana została dla środowiska pedagogicznego i bibliotekarskiego w celu przybliżenia zagadnień kultury informacyjnej, zagrożeń generowanych przez cywilizację technologiczną, kształtowania dojrzałych zachowań informacyjnych, rozwijania świadomości informacyjnej młodych internautów, wychowania do racjonalnego i etycznego korzystania z informacji, stosowania nowoczesnych technologii w działalności bibliotecznej i informacyjnej oraz tworzenia bibliotek cyfrowych i cyfrowych repozytoriów wiedzy.

Słowa kluczowe

wychowanie do informacji, kultura informacyjna, edukacja, edukacja informacyjna, użytkownicy informacji, IINiB UP w Krakowie, Sucha Beskidzka, Muzeum Miejskie Suchoj Beskidzkiej, biblioteka cyfrowa, zasoby cyfrowe, digitalizacja, mediateka, biblioteka szkolna, biblioteka pedagogiczna, biblioteka uczelniana, zamek w Suchoj Beskidzkiej, konferencja, wystawy biblioteczne

Tematem przewodnim, czwartej[1] z kolei krajowej konferencji naukowej zorganizowanej w Suchej Beskidzkiej przez Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, była *Biblioteka w świecie cyfrowym. Kultura – edukacja – wychowanie informacyjne*. Konferencja wpisała się w obszar problemów związanych z miejscem i znaczeniem placówek bibliotecznych w świecie zdominowanym przez nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne. Inicjatorem i przewodniczącą konferencji była dr hab. prof. UP Hanna Batorowska z IINiB UP w Krakowie. Wśród współorganizatorów konferencji należy wymienić Zespół Szkół im. Walerego Goetla w Suchej Beskidzkiej, Muzeum Miejskie Suchej Beskidzkiej, Bibliotekę Suską im. dra Michała Żmigrodzkiego w Suchej Beskidzkiej i Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką w Krakowie - Filia w Suchej Beskidzkiej. Obrady odbywały się w Sali Rycerskiej renesansowego zamku w Suchej Beskidzkiej. Patronat nad przedsięwzięciem objął Burmistrz Miasta Sucha Beskidzka Stanisław Lichosyt, który przywitał przybyłych na spotkanie gości. Podkreślając znaczenie wieloletniej współpracy IINiB UP w Krakowie ze środowiskiem oświatowym i edukacyjnym powiatu życzył wszystkim uczestnikom owocnych obrad i miłego pobytu w Beskidzie Makowskim. Kierownik Katedry Nauki o Informacji i Edukacji Informacyjnej prof. UP dr hab. Hanna Batorowska podziękowała władzom miasta za umożliwienie zorganizowania konferencji na zamku w Suchej Beskidzkiej i za wspieranie działań związanych z szerzeniem kultury informacyjnej wśród młodych i dorosłych mieszkańców miasta. Przywitała także przybyłych na zamek nauczycieli i bibliotekarzy z województwa małopolskiego, studentów IINiB Uniwersytetu Pedagogicznego i Uniwersytetu Jagiellońskiego i wszystkich zainteresowanych tematyką konferencji[2].

Podczas konferencji można było uczestniczyć w refleksji na temat roli bibliotek w kształtowaniu kultury informacyjnej społeczeństwa oraz zapoznać się z problematyką badawczą podejmowaną przez pracowników naukowych Instytutów Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach i Uniwersytetu Jagiellońskiego, następnie Instytutu Nauk o Wychowaniu Akademii Ignatianum w Krakowie, Katedry Informatyki Stosowanej Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, Katedry Technologii i Mediów Edukacyjnych Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wyższej Szkoły Turystyki i Ekologii w Suchej Beskidzkiej, a także przez pracowników Ośrodka Edukacji Informatycznej i Zastosowań Komputerów w Warszawie, Oddziału Komputeryzacji i Digitalizacji Zbiorów Biblioteki Głównej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Muzeum Miejskiego Suchej Beskidzkiej, Zespołu Szkół im. Walerego Goetla w Suchej Beskidzkiej, Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Krakowie - Filia w Suchej Beskidzkiej, Biblioteki Suskiej im. Michała Żmigrodzkiego w Suchej Beskidzkiej.

Konferencja podzielona została na dwa bloki tematyczne. W pierwszej części dominowała tematyka kultury informacyjnej, zagrożeń generowanych przez cywilizację technologiczną, kształtowania dojrzałych zachowań informacyjnych, rozwijania świadomości informacyjnej młodych internautów oraz wychowania do racjonalnego i etycznego korzystania z informacji. Moderatorem tej części obrad była dr Barbara Kamińska-Czubala i dr Sabina Kwiecień z IINiB UP w Krakowie. Przedstawiono następujące referaty: *Potrzeba wychowania do informacji* (prof. UP dr hab. Hanna Batorowska), *Zachowania informacyjne a zarządzanie czasem* (dr Barbara Kamińska-Czubala), *Biblioteka – miejsce bezpiecznego Internetu* (mgr Wojciech Gach), *Wirtualne przestrzenie szkoły* (dr Irena Pulak), *Wizualizacja działań edukacyjnych biblioteki szkolnej w cyfrowym świecie informacji* (mgr Izabela Rudnicka), *Digitalizacja zbiorów Muzeum Miejskiego Suchej Beskidzkiej* (mgr Barbara Woźniak).

2 | *Potrzeba wychowania do informacji* przestaniem krajowej konferencji naukowej nt.: „Biblioteka w świecie cyfrowym. Kultura – edukacja – wychowanie informacyjne” (Sucha Beskidzka, 17 maja 2013). *Wychowanie informacyjne procesem kształcenia dojrzałych informacyjnie obywateli*, Hanna Batorowska, Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie

Potrzeba wychowania do informacji wskazuje na konieczność podjęcia przez biblioteki nie tylko działalności edukacyjnej w zakresie kształcenia kompetencji informacyjnych, ale także kształtowania dojrzałości informacyjnej swoich użytkowników. Człowiek zanurzony w świecie płynnej nowoczesności, narażony na zagrożenia generowane przez cywilizację cyfrową, nieumiejący wykorzystywać zdobyczy techniki w zgodzie z własnymi ideałami, celami i potrzebami, niedostrzegający powstawania nowej hierarchii wartości, szczególnie w odniesieniu do takich kategorii jak dobroć, uczciwość, wierność, odwaga, bezinteresowność, odpowiedzialność, wolność, poszanowanie godności drugiego człowieka itd., potrzebuje wsparcia, aby móc godnie funkcjonować w technokratycznym świecie. Dlatego wychowanie do informacji rozumiane powinno być jako przygotowanie odbiorców informacji do realizacji zadań i ról życiowych jakie będą pełnić w społeczeństwie informacyjnym oraz jako pomoc w ich socjalizacji informacyjnej. W programie wychowania do informacji nie może zabraknąć wiedzy na temat przeciwstawnych stron zjawisk występujących w społeczeństwie informacyjnym[3]. Leszek Korporowicz zalicza do nich: kształtowanie siebie poprzez podmiotowy stosunek do informacji i wiedzy przy równoczesnym zaniku poczucia wspólnotowości; poszerzanie przestrzeni informacyjnej i komunikacyjnej a zarazem depersonalizacja relacji międzyludzkich; powszechny, swobodny dostęp do świata informacji, a z drugiej strony komercjalizacja usług informacyjnych i ekonomizacja informacji; natychmiastowość dostępu do informacji i towarzysząca mu skrótowość i fragmentacja; silne przeżywanie treści i doświadczeń, eliminowanie postaw wymagających żmudnej, systematycznej pracy i opowiadanie się za „filozofią łatwości”; podzielność uwagi, aktywizacja wielu treści, ale brak analizy wątków, spójności myśli, poszukiwania prawdy; uznawanie wagi twórczych projektów, ale z drugiej strony przecenianie sztucznych form przeżyć[4].

W świetle założeń pedagogiki humanistycznej wychowanie wspomaga proces samorealizacji człowieka, stymuluje i inspirowe samodzielne, aktywne i twórcze zachowania wychowanka. Z tego powodu edukacja informacyjna musi być wspierana przez kształcenie ustawiczne, samodoskonalenie, samowychowanie, rozwój osobowości, samouctwo informacyjne, wychowanie informacyjne i kształtowanie dojrzałości informacyjnej. Edukacja informacyjna nie jest bowiem synonimem umiejętności informacyjnych, informatycznych oraz sprawności zarządzania informacją. Nawiązuje bardziej do pojęcia *information literacy* traktowanego jako odpowiedzialność i etyka w pracy z informacją, zdolność komunikowania się i dzielenia pozyskaną wiedzą, a także umiejętność przystosowania osobistych wartości i zasad etyki do wykorzystywania informacji. Jej przedmiotem jest człowiek funkcjonujący w świecie informacji i jego krytyczna refleksja nad naturą informacji samej w sobie, nad jej kontekstem społecznym, kulturowym, technicznym, filozoficznym[5]. Nawiązuje ona do wizji edukacji postrzeganej jako droga do wolności politycznej i ludzkiego szczęścia. Służy postępowi społecznemu i przeciwdziała procesowi wykluczenia społecznego, poprzez kształtowanie dojrzałości informacyjnej jednostki i przygotowanie jej do uczenia się przez całe życie.

Dojrzałość informacyjną człowieka można więc rozpatrywać w kontekście wychowania informacyjnego opartego na uniwersalnych wartościach humanistycznych, przygotowującego jednostkę do życia w cywilizacji technologicznej i wychowania do ekologicznego funkcjonowania w środowisku informacyjnym zapewniającego zrównoważony rozwój człowieka w infosferze. Jest też ona ściśle związana z wychowaniem do odpowiedzialności, w którym rozwija się wrażliwość aksjologiczną i zrozumienie obowiązków wobec siebie, innych, środowiska i świata. Osoba odpowiedzialna charakteryzuje się wspaniałomyślnością, bezinteresowną

otwartością na wartości i zjawiska, budzeniem zaufania innych, byciem godnym ich zaufania, merytoryczną rozumnością problemów wynikającą z kompetencji[6]. Problematyka wychowania do odpowiedzialności powinna być w edukacji informacyjnej uznawana za priorytetową bowiem „bez ładu intelektualnego i moralnego w każdym człowieku [...] nie będzie możliwe wprowadzenie ładu w środowisku człowieka”. Problem ten podjęła na przełomie XVIII i XIX wieku Anne Louise Germaine de Staël-Holstein, powieściopisarka i publicystka francuska, urodzona w 1766 roku w Paryżu stwierdzając, że „postęp naukowy czyni postęp moralny koniecznością, gdyż – jeśli wzrasta potęga człowieka, muszą być również wzmocnione hamulce, które powstrzymają go przed jej nadużywaniem”[7]. To nadużywanie współcześnie odnosi się do mediów cyfrowych i Internetu, na co szczególną uwagę zwracali prelegenci podczas pierwszej części obrad na konferencji *Biblioteka w świecie cyfrowym. Kultura – edukacja – wychowanie informacyjne*.

Natomiast wystąpienia referentów podczas drugiej części obrad koncentrowały się wokół zagadnień stosowania nowoczesnych technologii w działalności informacyjnej oraz tworzenia bibliotek cyfrowych i cyfrowych repozytoriów wiedzy. Tej części przewodniczyła dr Beata Langer z IINiB UP oraz mgr Ewa Kawończyk - dyrektor ZS im. W. Goetla w Suchej Beskidzkiej. Przedstawiono następujące referaty: *Tworzenie bibliograficznej bazy danych jako element dydaktyki akademickiej z zakresu informacji naukowej - na przykładzie bazy Cytbin* (dr Anna Seweryn), *Infrastruktura techniczna bibliotek cyfrowych* (mgr Konrad Matyas), *Ocena jakości wybranych bibliotek cyfrowych* (dr Sabina Kwiecień), *Problemy przechowywania danych cyfrowych w bibliotekach* (mgr Dorota Witczak, Krzysztof Sobkowiak), *YouTube jako kanał komunikacji bibliotek wojewódzkich* (dr Beata Langer), *Kompetencje wizualne w praktyce akademickiej* (mgr Małgorzata Wieczorek-Tomaszewska), *Taksonomiczna analiza województw Polski pod kątem liczby pracowni komputerowych i multimedialnych w instytucjach kultury* (dr Beata Basiura), *Kształcenie i certyfikacja specjalistów informacji w Polsce i wybranych krajach* (mgr Patrycja Hrabiec-Hojda), *Program MOL OPTIVUM firmy VULCAN w pracy biblioteki szkolnej ZS im. W. Goetla w Suchej Beskidzkiej* (mgr Renata Kosała), *Wychowanie informacyjne w świetle literatury i praktyki pedagogicznej w pracy z młodzieżą* (mgr Renata Kosała). W tej części obrad przeważała refleksja nad problemami zarządzania informacją cyfrową i rolą bibliotek w realizacji zadań związanych z tym procesem.

W przerwie pomiędzy pierwszą a drugą częścią obrad można było, wraz z dyrektorem Muzeum Suchej Beskidzkiej kustosz Barbarą Woźniak, zwiedzić wystawę *Sądownictwo w Państwie Suskim w XVII-XVIII wieku. Dawne narzędzia tortur i kar* mieszczącą się w pomieszczeniach dawnego zamkowego więzienia, w którym odbywały się procesy sądowe[8]. Tematem wystawy były wybrane sprawy sądowe mieszkańców dawnego dominium, którego centrum administracyjne, gospodarcze, sądownicze i kulturalne stanowił suski zamek. Funkcjonowanie dominialnego systemu sądowniczego przedstawiono w oparciu o oryginalne teksty, zapisane w *Księdze Sądowej Gromad Państwa Suskiego 1699 – 1757*, czyli w okresie panowania Anny Konstancji z Lubomirskich Wielopolskiej oraz Karola i Jana Wielopolskich. Uzupełnieniem ekspozycji były wybrane narzędzia tortur i kar, wykorzystywane w przeszłości podczas procesów sądowych oraz egzekucji, stanowiące wierne repliki oryginałów (madejowe łoże, dyby, pręgierz, hiszpańskie buty, krzesło czarownic, klatka hańby, zginiacz czaszki, szubienica). Goście konferencji mieli ponadto przyjemność zwiedzenia galerii obrazów zgromadzonych na zamku. Wśród depozytów, prezentowanych na wystawach stałych znajduje się habsburska kolekcja malarstwa nowożytnego oraz malarstwo młodopolskiego artysty Wojciecha Weissa[9].

Dla zainteresowanych przygotowano także wykład w Pracowni Digitalizacji zbiorów w Muzeum Miejskim w zamku suskim, w trakcie którego uczestnicy zapoznali się z metodami digitalizacji zbiorów ikonograficznych. Pracownia do Digitalizacji Muzealiów powstała w ramach Rządowego Programu Kultura+, który był realizowany przez Narodowy Instytut Audiowizualny w Warszawie. Jej wyposażenie zostało w pełni dostosowane do procesu cyfryzacji dóbr kultury. Muzealna pracownia została wyposażona w serwer baz danych i aplikacji oraz w nowoczesny, profesjonalny system AERIOS do bezstykowego skanowania starodruków, dokumentów archiwalnych, ksiąg, numizmatów, zbiorów kartograficznych i artystycznych, jak malarstwo, rzeźba, ceramika. W ramach projektu pracownicy Muzeum opracowali między innymi serwis internetowy do prezentacji kolekcji w Internecie za pomocą systemu muzealnego Navigart[10]. Powstanie pracowni digitalizacji pozwoliło muzealnikom zrealizować prace związane z inwentaryzacją i systematyzacją zbiorów, głównie starodruków, inkunabułów i dokumentów pergaminowych oraz usprawniło wykonywanie kwerend. Ponadto wysoka jakość otrzymanej dokumentacji okazała się ważnym wsparciem dla działań konserwatorskich przy zbiorach. Tworzenie kopii cyfrowych polskiego dziedzictwa narodowego pracownicy muzeum uznali za warunek zachowania go dla przyszłych pokoleń.

Włączenie Muzeum Miejskiego Suchej Beskidzkiej do grona współorganizatorów konferencji wynikało z docenienia działań podejmowanych przez tę instytucję na rzecz szerzenia kultury informacyjnej w środowisku lokalnym. Opracowane wspólnie z Mediateką ZS im. W. Goetla w Suchej Beskidzkiej lekcje edukacji biblioteczno-muzealnych pozwoliły uczniom zapoznać się z różnymi rodzajami źródeł historycznych, takimi jak obrazy, ryciny, grafiki, katalogi muzealne, stare druki, ekslibrisy, drzewa genealogiczne, a także historyczne bazy danych, encyklopedie, bibliografie i inne wydawnictwa informacyjne. Zadania stawiane uczniom wymagały od nich umiejętności wyszukiwania informacji, ich selekcji i oceny. Wymagały także umiejętności tworzenia wiedzy i poszerzania jej obszaru w zakresie historii, sztuki, języka polskiego, wiedzy o regionie. Rozwijanie kompetencji informacyjnych uczniów w ramach opisanego projektu realizowanego przez Mediatekę i Muzeum suskie, postrzegać można jako wartość dodaną do procesu edukacji. Tak prowadzone lekcje biblieczne nie przypominają w swej formie zajęć mających niegdyś miejsce w ramach tradycyjnie postrzeganego przysposobienia czytelniczo-informacyjnego. Jest to doskonałe połączenie kształcenia w zakresie korzystania z informacji z realizacją edukacji przedmiotowych, w tym przypadku lekcji historii, języka polskiego i wiedzy o kulturze[11].

Konferencji *Biblioteka w świecie cyfrowym. Kultura – edukacja – wychowanie informacyjne* w zamku suskim towarzyszyła wystawa książek ze zbiorów Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Krakowie - Filia w Suchej Beskidzkiej pt.: *Człowiek w świecie technologii informacyjnych i medialnych*, którą opracowała mgr Małgorzata Kurek – kierownik Filii PBW w Suchej Beskidzkiej oraz wystawa urządzeń technologicznych pt.: *Dawne i współczesne nośniki do przechowywania danych cyfrowych* opracowana przez mgr Dorotę Witczak i Krzysztofa Sobkowiaka z Oddziału Komputeryzacji i Digitalizacji Zbiorów Biblioteki Głównej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie.

Podsumowania obrad dokonała prof. UP dr hab. Hanna Batorowska oraz dyrektor Zespołu Szkół im. Walerego Goetla mgr Ewa Kawończyk. Nawiązując do wyników badań dotyczących kultury informacyjnej uczniów szkół powiatu suskiego prowadzonych w 2008 roku[12] uznano, że należy upominać się o wprowadzenie do programów nauczania wiedzy na temat kultury informacyjnej, realizować proces wychowania informacyjnego i permanentnie dążyć do uczynienia z ludzi młodych oraz z dorosłych także dojrzałych informacyjnie użytkowników informacji. A także, że współczesna biblioteka musi być atrakcyjna i spełniać oczekiwania informacyjne cyfrowych tubylców, aby móc nie tylko przetrwać, ale rozwijać się. Konkluzja ta wypowiedziana przez dyrektor ZS im W. Goetla w Suchej Beskidzkiej wynika z wieloletnich doświadczeń związanych z tworzeniem szkolnego centrum informacji medialnej oraz z działalności pedagogicznej podejmowanej przez pracowników Mediateki[13]. Miejszem kształtowania dojrzałości informacyjnej uczniów w Suchej Beskidzkiej może być Mediateka, którą scharakteryzowałam w książce tymi słowami: „Bibliotekę bardzo starannie wypielęgnowaną sadzimy w strategicznym miejscu Suchej Beskidzkiej, między kościołem, Starostwem Powiatowym, szpitalem i cmentarzem. Po wyrośnięciu przyprawiamy salą koncertową, której akustyka zadowoli najwybredniejsze ucho. Dla żądnych wrażeń konsumentów dodajemy salę kinową z pracownią obficie przybraną multimediami. Dla uduchowionych dodajemy spacer wzdłuż holu obsypanego dziełami twórców wszelakiej maści. Dla spragnionych odpoczynku proponujemy zatopienie się w osobliwym wystroju wnętrza pod roziskrzonym sklepieniem sali głównej. Tak przygotowane miejsce kultury zalewamy przemiłą obsługą żeńską. Dobrane w odpowiednich proporcjach składniki dokładnie mieszamy, podłączamy ogrzewanie podłogowe, termoobieg, klimatyzację, Internet i degustujemy kulturę do woli”[14].

Przypisy:

[1] Ogólnopolskie konferencje naukowe: *Kształcenie dla przyszłości w szkolnym skomputeryzowanym centrum informacji*, 24-26 maja 2002 r.; *Centrum informacyjne dla potrzeb środowiska lokalnego*, 2 marca 2004 r.; *Kultura informacyjna i biblioteki szkolne w środowisku lokalnym*, 5-7 marca 2010 r.; oraz warsztaty dla środowiska bibliotekarskiego: *Centrum informatyczne szkoły – wzorcowa pracownia jutra*, 25 maja 2002 r.; warsztaty dla nauczycieli bibliotekarzy ze Stargardu Szczecińskiego, Krakowa i Suchej Beskidzkiej, 4 czerwca 2011 r.; zajęcia dydaktyczne w szkolnej Mediatece nt.: *Kultura organizacyjna biblioteki szkolnej* zorganizowane dla studentów Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Pedagogicznego połączone z wizytacją bibliotek suskich i spotkaniem z bibliotekarzami, nauczycielami i uczniami szkół suskich, 16 listopada 2012 r., 19 listopada 2013 r.

[2] Sprawozdanie z konferencji w Suchej Beskidzkiej zostało zamieszczone w czasopiśmie „Bibliotheca Nostra”. Zob. Batorowska H., „*Biblioteka w świecie cyfrowym. Kultura – edukacja – wychowanie informacyjne*”. *Sucha Beskidzka, 17 maja 2013 roku*, „Bibliotheca Nostra”, [online], 2013, nr 2, s. 96-99 [dostęp: 2014-04-23]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.sbc.org.pl/dlibra/docmetadata?id=80387>.

[3] Batorowska H., *Od alfabetyzacji informacyjnej do kultury informacyjnej: rozważania o dojrzałości informacyjnej*, Warszawa, 2013, s. 49.

[4] Jaskuła S., Korporowicz L., *Wychowawcze wyzwania społeczeństwa informacyjnego*. In Dyczewski L. (red.), *Jaka informacja?*, Lublin ; Warszawa, 2009, s. 240.

[5] Jasiewicz J., *Kompetencje informacyjne młodzieży: analiza – stan faktyczny – kształcenie na przykładzie Polski, Niemiec i Wielkiej Brytanii*, Warszawa, 2013, s. 107.

[6] Batorowska H., *Od alfabetyzacji informacyjnej ...*, op. cit., s. 120 (za: Furmanek W., *Wychowanie do odpowiedzialności zadaniem edukacji informacyjnej*. In Furmanek W., Piecuch A. (red.), *Dydaktyka informatyki*, Rzeszów 2004).

[7] Dauber H., *Obszary uczenia się w przyszłości: perspektywy pedagogiki humanistycznej*, Kraków 1997.

[8] *Sqdownictwo w Państwie Suskim*. In *Muzeum Miejskie Suchej Beskidzkiej* [online], 2012 [dostęp: 2014-04-23]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.muzeum.sucha-beskidzka.pl/wydarzenia/przegladaj/39.html>.

[9] *Wirtualny spacer. Muzeum Miejskie Suchej Beskidzkiej. Zamek Suski* [online], 2014 [dostęp: 2014-05-14]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.vtour.pl/pl/panoramy/suchabeskidzka/1639/>.

[10] *Pracownia digitalizacji zbiorów w Muzeum Miejskim Suchej Beskidzkiej*. In *Sucha Beskidzka: oficjalny serwis internetowy urzędu miasta Sucha Beskidzka* [online], 2012 [dostęp: 2014-03-23]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.sucha-beskidzka.pl/pl/58230/79928/function.session-start>.

[11] Woźniak B., „Pro Fide et Patria – Dla Wiary i Ojczyzny”: wystawa grafiki i rysunku w Muzeum Miejskim Suchej Beskidzkiej inspiracją dla projektu edukacji biblioteczno-muzealnej zrealizowanego wspólnie z Mediateką Zespołu Szkół im. Walerego Goetla w Suchej Beskidzkiej, „Bibliotheca Nostra”, [online], 2013, nr 1, s. 96-102 [dostęp: 2014-04-23]. Dostępny w World Wide Web:

<http://www.sbc.org.pl/dlibra/docmetadata?id=72732&from=publication>.

[12] Batorowska H., *Kultura informacyjna w środowisku szkolnym: diagnoza i terapia*. In Batorowska H., *Kultura informacyjna w perspektywie zmian w edukacji*, Warszawa, 2009, s. 315-450.

[13] Batorowska H., *Jak stworzyć nowoczesne centrum informacji w regionie przy współpracy z ośrodkiem akademickim?: (na przykładzie współpracy pomiędzy IINiB Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie i ZS im. W. Goetla w Suchej Beskidzkiej)*, „Konspekt”, 2013, nr 2, s. 98-106.

[14] Batorowska H., *Kultura informacyjna w perspektywie zmian w edukacji*, Warszawa, 2009, s. 440.

Fot. 1. Mediateka w Zespole Szkół im. W. Goetla w Suchej Beskidzkiej. Fot. H. Batorowska.

Fot. 2. Uczestnicy konferencji *Biblioteka w świecie cyfrowym. Kultura - edukacja - wychowanie informacyjne*. Sala Rycerska zamku w Suchej Beskidzkiej. Fot. H. Batorowska.

Informacja o autorze:

dr hab. Hanna Batorowska, prof. UP – kierownik Katedry Nauki o Informacji i Edukacji Informacyjnej w Instytucie Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie, e-mail: bator@up.krakow.pl, tel. 12 662 61 77.